

NÁRODNÍ
MUZEUM

Seminář pro restaurátory a konzervátory

SBÍRKY & VĚDA

13. 5. 2026 | 9.30–14.00 h

Přednáškový sál, III. patro výstavní budovy

NÁPRSTKOVO MUZEUM ASIJSKÝCH,
AFRICKÝCH A AMERICKÝCH KULTUR
Betlémské náměstí 1, Praha 1

Vstup zdarma
Více informací a registrace
na www.nm.cz

PROGRAM

— 9.30

Elektronová mikroskopie kdekoliv a kdykoliv

Ing. Štěpán-Adam Havlíček, Pragolab s.r.o.

— 10.00

Průzkum a digitalizace sbírky klínopisných tabulek

Ing. Jaroslav Valach, PhD, AV ČR ÚTAM CAS

— 10.30

Dokumentace, virtuální rekonstrukce a výstavní prezentace fragmentů staroegyptských rakví z Naga el-Girgawí

PhDr. Pavel Onderka, Matěj Šindelář a kol.

— 11.00

Aplikace přírodovědných metod k výzkumu merojské keramiky z lokality Wad Ben Naga v Súdánu

Mgr. Jiří Honzl, Náprstkovo muzeum

— 11.30

Pauza na kávu

— 12.00–14.00

Elektronový mikroskop: průzkum vybraných vzorků

— 14.00

Ukončení programu semináře

— 14.15

Komentovaná prohlídka výstavy *Vojta Náprstek reloaded*

pro přihlášené zájemce

**SBÍRKY
& VĚDA**

ANOTACE

— 9.30

Elektronová mikroskopie kdekoliv a kdykoliv

Ing. Štěpán-Adam Havlíček, Pragolab s.r.o.

Přednáška vám otevře jedinečnou perspektivu mikrosvěta s kompaktním rastrovacím elektronovým mikroskopem SEMPLOR NANOS. Detailně se zaměříme na klíčové parametry, jako je režim nízkého vakua, který umožňuje analýzu nevodivých vzorků bez potřeby pokovení, a na detektory SE a BSE pro vysoký kontrast snímků. Dále bude představena možnost bodové, čárové či mapové vyhodnocení chemického složení pomocí EDS analýzy. Vše bude ovládáno motorizovaným stolkem.

— 10.00

Průzkum a digitalizace sbírky klínopisných tabulek

Ing. Jaroslav Valach, PhD, Ústav teoretické a aplikované mechaniky Akademie věd České republiky

Příspěvek seznamuje s výsledky projektu „Analýza, popis a archivace souborných informací o vlastnostech předmětů kulturního dědictví“ interdisciplinárního týmu odborníků z Filozofické fakulty UK, Národního muzea a Akademie věd, uplatňujícího metody a techniky svých oborů pro komplexní průzkum, ochranu a digitalizaci souboru tabulek dostupných ve sbírce prof. B. Hrozného. Vedle 3D digitálních replik budou v příspěvku také ukázány metody a zařízení, která umožnila tvorbu digitálních modelů, ale i další fyzikální metody uplatněné v průzkumu sbírek, včetně reminiscence výstavy „Nástroje paměti“, jejíž koncept zahrnoval řadu inovativních prvků.

— 10.30

Dokumentace, virtuální rekonstrukce a výstavní prezentace fragmentů staroegyptských rakví z Naga el-Girgáwí

PhDr. Pavel Onderka, Matěj Šindelář a kol.

Prezentace představí možnosti snadné a finančně nenáročné 3D dokumentace sbírkových předmětů a ukáže, jak lze takto získaná data využít v několika oblastech muzejní praxe. Vedle samotné dokumentace a digitalizace sbírek se zaměří zejména na praktické využití 3D modelů při restaurování a konzervaci, při výstavní prezentaci a zpřístupnění sbírek veřejnosti i při vědeckém výzkumu.

Přednáška se zaměří na soubor staroegyptských rakví ve sbírkách Národního muzea – Náprstkova muzea, především na nekompletně zachované rakve z lokality Naga el-Girgáwí v Dolní Núbii. Tuto lokalitu prozkoumala v 60. letech 20. století expedice Československého egyptologického ústavu FF UK v rámci mezinárodní záchranné akce UNESCO v Núbii, vyvolané výstavbou Asuánské přehrady. Dochované fragmenty rakví představují zajímavý, avšak často torzovitý materiál, jehož studium je komplikováno jejich stavem i obtížnou manipulací. Na konkrétních příkladech bude ukázáno, jak může 3D dokumentace pomoci při digitální rekonstrukci jednotlivých částí rakví, při jejich komparaci a při hledání původních souvislostí mezi fragmenty.

— 11.00

Aplikace přírodovědných metod k výzkumu merojské keramiky z lokality Wad Ben Naga v Súdánu

Mgr. Jiří Honzl, Náprstkovo muzeum

Archeologická expedice Národního muzea působí od roku 2009 na lokalitě Wad Ben Naga, která byla v období kolem přelomu letopočtů a v prvních staletích n. l. jedním z center Merojského království. Stejně jako na jiných archeologických lokalitách patří i ve Wad Ben Naga keramika k nejběžnějším nálezům. Merojská keramická produkce byla velmi pestrá a zahrnovala především červenou keramiku vytáčenou na kruhu, černou ručně tvarovanou keramiku a světlou tenkostěnnou kaolínovou keramiku. Kromě nich jsou na lokalitě v menší míře zastoupeny také další druhy keramického zboží dovážené z oblastí mimo Merojské království. Jednotlivé druhy keramického zboží byly podrobeny výzkumu pomocí vzájemně se doplňujících metod makroskopické analýzy, analýzy přepalem (MGR = matrix groups by refiring) a mikroskopické petrografie. Na jejich základě bylo možné rozpracovat přesnější klasifikaci keramických hmot, identifikovat používané zdroje keramické hlíny a druhy ostřiva, objasnit některé konkrétní technologické postupy a rovněž lépe určit oblasti původu dovážené keramiky.

— 11. 30

Pauza na kávu

— 12.00–14.00

Elektronový mikroskop: průzkum vybraných vzorků

Využijte jedinečnou příležitost a v rámci hands-on seancí získejte okamžité snímky a analýzy pod vedením zkušeného specialisty. V případě zájmu přineste své materiály a posuňte své výzkumné možnosti. Velikost vzorku (zlomky, fragmenty, střepy) držte v rozměru do 40 mm ve všech směrech.

— 14.00

Ukončení programu semináře

— 14.15

Komentovaná prohlídka výstavy *Vojta Náprstek reloaded*

pro přihlášené zájemce.

Přihlašování bude možné na místě. Maximální kapacita 30 osob.